

\$mittsant

INFORMATION FRÅN SMITTSKYDD I NORRBOTTEN

SMITTSKYDD, NORRBOTTENS LÄNS LANDSTING, 971 80 LULEÅ, TELEFON 0920-28 36 16

Nr 5 - 2013

Året går mot sitt slut – vi ser redan fram emot det nya!

Smitta i förskolan	2
Personer med blodsmitta	2
Antibiotika och multiresistenta bakterier	3

Smittskyddsåret 2013 har präglats av ett flertal händelser. Så har till exempel Middle East Respiratory Syndrome (MERS) dykt upp som en ny allvarlig SARS-liknande virusjukdom. Det finns i skrivandes stund 163 identifierade fall av MERS, och av dessa har 71 (44 %) avlidit. WHO bedömer dock inte att sjukdomen i nuläget utgör ett internationellt folkhälsorhot. En annan händelse är det pågående utbrottet av polio i Mellanöstern. Det påminner oss alla om vikten av en fortsatt god följsamhet till våra nationella vaccinationsprogram.

Det stora samtalsämnet under det gångna året är dock antibiotikaresistens. Det blir ett allt större hot mot folkhälsan, med beräknade dödstal under året som överstiger 20 000 både i Europa och USA. Inget talar för att problemet kommer att bli mindre under 2014. Glädjande i sammanhanget är dock att väldigt mycket bra arbete redan görs för att motverka problemet både nationellt och här i Norrbotten.

Smitta i förskolan

Det har under slutet av året varit en hel del uppmärksamhet i media om problem med hygien och smittspridning i förskolor och skolor. I Norrbotten har ett intensivt samarbete med förskolorna bedrivits, informationsmaterial har tagits fram och utbildning har bedrivits. Mest aktiv har en av våra sköterskor på smittskyddet Ann-Marie Cylvén varit. Hon har dessutom avlagt en mastersavhandling i ämnet under året.

Även om vi på Smittskydd gärna svarar på frågor och försöker vara behjälpliga så räcker vi inte till. För att minimera risken för smittspridning inom förskolor och skola bör personalen ha goda kunskaper i ämnet men här behövs även en satsning på folkbildning från grunden. Det kunde till exempel få ett avstamp i föräldrautbildningen inom mödravården, för att sedan följas upp i undervisning i förskolor och skolor.

Det är klart visat att ju fler barn som trängs på mindre yta desto lättare blir det för bakterier och virus att sprida sig bland barnen. Sedan kravet om minst 7,5 m² golvyta per barn som vistas inom förskolan försvann för ett antal år sedan, är det mig veterligen numera bara höns i hönsuppfödningar som åtnjuter regler om minsta golvyta. Jag förstår att frågan är mer komplicerad än så, men det behövs ett större politiskt engagemang här. Smittskyddsenheten har även tagit fram [riktlinjer för skola och barnomsorg avseende blodburen smitta](#) där det beskrivs vem som har ansvar för vad inom förskola och skola men även vad man ska tänka på vid en incident med blod.

Vi hoppas att 2014 blir ett genombrottsår vad gäller förebyggande av smitta i förskolor och skolor.

Personer med blodsmitta

Sedan 2009 har vi i Norrbotten en tydlig ökning av antalet personer som diagnostiserats med hepatit C på grund av injektionsmissbruk. Personer med injektionsmissbruk riskerar även att drabbas av hepatit B, hiv och allvarliga bakteriella infektioner.

Under 2013 har en arbetsgrupp med representanter från landstinget och länets kommuner tagit fram ett förslag till vägledning för överenskommelse om samarbete inom missbruks- och beroendevården i länet. I förslaget som skickats till Länsstyrgruppen behandlas även frågan om samlade insatser för att begränsa smittspridning av hiv och andra blodburna infektioner bland personer som injicerar droger.

För att minska risken för smittspridning och att personer med injektionsmissbruk drabbas av allvarliga infektionssjukdomar krävs olika former av insatser. Det kan vara provtagning för att tidig diagnos, preventionssamtal för att minska risk för smitta och samverkan mellan verksamheter för att personer med ett sammansatt vårdbehov ska få, och kunna upprätthålla det stöd den behöver och har rätt till.

Som en del i arbetet har det också under 2013 tagits fram en informationsfolder riktad till personer i risk, samt ett kunskapsmaterial riktad till personal. Materialet kommer att presenteras under en utbildningssatsning om risker att smittas av allvarliga infektioner vid injektion av droger riktad till personal som möter personer i risk för eller med ett pågående missbruk. ***Mer information om utbildningen som pågår under 2014 finns på Smittskyddets hemsida. Vi hoppas att så många som möjligt tar chansen att gå utbildningen!***

Antibiotika och multiresistenta bakterier

Arbetet med att minska risken för spridning av multiresistenta bakterier har fortsatt oförtrutet under 2013. Strama NLL samarbetar med ett stort antal aktörer i ”firman” men även ute i länet.

- Primärvårdens antibiotikaansvariga läkare och vi noterar en fantastisk minskning av överförskrivningen av antibiotika i länet. Öppenvårdsförskrivningen har mellan 1 okt 2012 – 30 nov 2013 minskat med 12 %! Mycket bra! Sannolikt till stor nytta för både dagens men framför allt morgondagens norrbottningar.
- Slutenvårdens antibiotikaansvariga läkare har ett mer divergerande resultat av sina ansträngningar. På vissa kliniker jobbar man på jättebra och når toppenfina resultat men på flera är man tyvärr tröttare. Synd, för det är i slutenvården de stora problemen kommer. Våra immunsvaga patienter klarar infektioner med resistenta bakterier dåligt. Däremot är det glädjande att kunskapen om basala hygienrutiner verkar ha blivit mycket bättre på sjukhusen. Det är numera sällan man ser vårdpersonal som inte sköter handhygien och klädkod. De fåtal man ser som bryter mot detta är oftast äldre, manliga överläkare... Undrar om vi äldre manliga överläkare har lite svårt att lära om???
- Infektionsklinikens konsultverksamhet i Ka/Ge/Kx/Pe verkar bära frukt. Halvårsdata 2013 ser mycket lovande ut avseende antibiotikaanvändningen.
- Infektionsmottagningens MRB-team arbetar nu, i samarbete med Strama, Smittskydd och Vårdhygien, för fullt med uppföljning av länets patienter med MRB-bärarskap.
- MRB-gruppen med deltagare från Vårdhygien, Strama, Infektion och Bakt lab har uppdaterat NLL´s MRB-portal för slutenvården och har påbörjat en ”Version öppen-vård” och en ”Version kommunal vård”.
- Stramas antibiotikarekommendationer inklusive Strama NLL-appen har uppdaterats. Antibiotika-appen som skapades under slutet av 2011, har nu laddats ner till telefoner i 24 olika länder (se kartan). Eftersom informationen är på svenska torde det huvudsakligen röra sig om svenskar utomlands. Även om det nog inte finns anledning att utropa ”Strama-NLL goes international” så är det lite kul ändå.

- Strama NLL samarbetar med veterinärerna i Strama VL Norr- och Västerbotten (VL = veterinärmedicin och livsmedel) som ju gjort ett enormt arbete avseende stringent antibiotikaanvändning i länet.
- Strama NLL tillönskar Er alla en riktigt **God Jul och Gott Nytt År** med nogsam handdesinfektion och stringent penicillintrillande i tanken!

***GOD JUL &
GOTT NYTT ÅR***

önskar vi på

\$mittskydd

*Anders Österlund
Anders Nystedt
Ann-Louise Svedberg
Ann-Marie Cylvén
Inga-Lill Lundqvist*

Anders Österlund
Smittskyddsläkare
anders.osterlund@nll.se
0920-28 36 19

Anders Nystedt
Bitr smittskyddsläkare
anders.nystedt@nll.se
0920-28 22 45

Ann-Louise Svedberg
Smittskyddssköterska
ann-louise.svedberg@nll.se
0920-28 36 09

Ann-Marie Cylvén
Smittskyddssköterska
ann-marie.cylven@nll.se
0920-28 32 93

Inga-Lill Lundqvist
Smittskyddssekreterare
inga-lill.lundqvist@nll.se
0920-28 36 16